

ВВЕДЕНО В ДІЮ
(Наказ № 34/17.03.2021 від 17.03.2021 року)

Ректор ТОВ «ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«МЕТИНVEST ПОЛІТЕХНІКА»

О.С. Поважний

**ПОЛОЖЕННЯ ПРО ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЮ БУЛІНГУ У
ТЕХНІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ «МЕТИНVEST ПОЛІТЕХНІКА»**

Затверджено на засіданні Вченої ради
ТОВ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«МЕТИНVEST ПОЛІТЕХНІКА»
Протокол № 7 від 17.03.2021

Маріуполь 2021

1 Загальні положення

1.1 Цим документом визначаються вимоги щодо планування заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) у Технічному Університеті «МЕТИНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА» (далі, Університет)

1.2 Для цілей цього документу терміни вживаються у таких значеннях:

безпечне освітнє середовище – сукупність умов у закладі освіти, що унеможливлюють заподіяння учасникам освітнього процесу фізичної, майнової та/або моральної шкоди, зокрема, внаслідок недотримання вимог санітарних та/або будівельних норм і правил, шляхом фізичного та/або психологочного насильства, експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, приниження честі, гідності, ділової репутації, булінгу (цькування), поширення неправдивих відомостей тощо); пропаганди та/або агітації, а також унеможливлюють вживання на території закладу освіти алкогольних напоїв, наркотичних засобів тощо;

запобігання булінгу (цькуванню) – сукупність заходів, способів, методів профілактики булінгу (цькування) в закладах освіти, спрямованих на попередження виникнення факторів ризику та/або зменшення їх впливу;

протидія булінгу (цькування) – сукупність заходів, способів, методів, спрямованих на відновлення та нормалізацію психологічного клімату у колективі з метою уникнення повторення випадку булінгу (цькування) в закладі освіти.

Метою запобігання та протидії булінгу (цькування) є створення безпечного освітнього середовища, що включає емоційно-психологічну та фізичну безпеку учасників освітнього процесу у Технічному Університеті «МЕТИНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА». Запобігання та протидія булінгу (цькуванню) є постійний системний процес, спрямований на виявлення проблем та/або потенційних ризиків їх виникнення, визначення та впровадження необхідних заходів, способів, методів їхнього вирішення та/або усунення загроз, прогноз їх впливу та планування подальших дій.

До завдань у сфері запобігання та протидії булінгу (цькуванню) у Технічному Університеті «МЕТИНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА» належать:

- створення безпечного освітнього середовища в закладі освіти;
- визначення стану, причин і передумов поширення булінгу (цькування);
- підвищення рівня поінформованості учасників освітнього процесу про форми, прояви, причини та наслідки булінгу (цькування);

- формування в учасників освітнього процесу нетерпимого ставлення до насильницьких моделей поведінки, усвідомлення булінгу (цъкування) як порушення прав людини;
- заохочення всіх учасників освітнього процесу до активного сприяння запобіганню булінгу (цъкуванню).

Принципи безпечного освітнього середовища:

- недискримінації за будь-якими ознаками;
- ненасильницької поведінки в міжособистісних стосунках;
- психологічно безпечних та довірливих стосунків між учителем та учнем;
- партнерства та взаємопідтримки;
- соціально-емоційної грамотності;
- гендерної рівності;
- участі учасників освітнього процесу в прийнятті рішень;
- інші принципи.

2 Планування заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цъкуванню) в закладі освіти

2.1 Ректор в межах наданих йому повноважень забезпечує створення безпечного освітнього середовища у Технічному Університеті «МЕТИНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА», вільного від насильства та булінгу (цъкування), у тому числі розроблення, затвердження та оприлюднення плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цъкуванню).

2.2 Планування заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цъкуванню) у Технічному Університеті «МЕТИНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА» здійснюється за результатами моніторингу стану фізичного та емоційно-психологічного середовища, з'ясування причин, ризиків виникнення випадків булінгу (цъкування).

2.3 Заплановані заходи повинні:

- спрямовуватись на задоволення потреб Технічного Університету «МЕТИНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА» у створенні безпечного освітнього середовища;
- мати вимірювані показники ефективності;
- бути індивідуальними та груповими;
- розповсюджуватись на всіх учасників освітнього процесу.

2.4 Антибулінгова складова змісту запланованих заходів повинна бути відображеня такими темами:

- явище булінгу, його вплив на всіх учасників освітнього процесу;
- антибулінгове законодавство;
- відновлення та нормалізація психологічного клімату у колективі після випадку булінгу (цъкування);
- інші теми.

2.5 Заходи можуть відбуватись у будь-якій формі: зустрічі, бесіди, консультації, лекції, круглі столи, тренінги, тематичні заходи, конкурси, спільні перегляди та обговорення тематичних відеосюжетів, літературних творів, матеріалів ЗМІ, особистого досвіду, метод запрошеніх гостей, кейс стаді, рольова гра, метод проектів та інші організаційні форми.

2.6 План заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цъкуванню) у Технічному Університеті «МЕТИНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА», розробляється напередодні навчального року з урахуванням пропозицій територіальних органів (підрозділів):

- Національної поліції України;
- центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я;
- головного органу у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну правову політику;
- служб у справах дітей та центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.

2.7 Протягом навчального року Ректор та керівники структурних підрозділів забезпечують проведення моніторингу ефективності виконання плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цъкуванню) в закладі освіти, та внесення до нього змін (за потреби, але не рідше двох разів на навчальний рік/ одного разу на півріччя).

Моніторинг ефективності виконання плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цъкуванню) у Технічному Університеті «МЕТИНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА», здійснюється шляхом:

- індивідуального оцінювання учасників освітнього процесу (анкетування, інтерв'ю, інші форми опитування, застосування проективних методик, самооцінювання тощо);
- групового оцінювання (спостереження, аналіз інституційної діяльності закладу освіти тощо).

3 Заходи запобігання та протидії булінгу (цъкуванню)

3.1 Заходи запобігання та протидії булінгу (цъкуванню) в Технічному Університеті «МЕТИНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА» спрямовуються на створення безпечної емоційно-психологічного та фізичного середовища для учасників освітнього процесу. До заходів, спрямованих на створення безпечної емоційно-психологічного середовища для учасників освітнього процесу, належать заходи з розвитку емоційних, громадянських та соціальних компетентностей, а саме:

- соціально-емоційної грамотності;
- навичок самопізнання, саморозвитку та емпатії;

- розуміння та сприйняття цінності прав та свобод людини, вміння відстоювати свої права та права інших;
- розуміння та сприйняття принципів рівності та недискримінації, поваги до гідності людини, толерантності, соціальної справедливості, доброчесності, вміння втілювати їх у власні моделі поведінки, здатність попереджувати та розв'язувати конфлікти;
- відповіального ставлення до своїх громадянських прав і обов'язків, пов'язаних з участю в суспільно-політичному житті;
- здатності формувати та аргументовано відстоювати власну позицію, поважаючи відмінні думки/позиції, якщо вони не порушують прав та гідності інших осіб;
- здатності критично аналізувати інформацію, розглядати питання з різних позицій, приймати обґрунтовані рішення;
- здатності до соціальної комунікації та вміння співпрацювати для розв'язання проблем спільнот різного рівня, зокрема шляхом волонтерської діяльності.

3.2 До заходів, спрямованих на створення безпечного фізичного середовища для учасників освітнього процесу у Технічному Університеті «МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА», належать:

- організація належних заходів безпеки (пост охорони, відеоспостереженням за місцями загального користування тощо);
- використання інструментів контролю за безпечним користуванням мережею Інтернет учасниками освітнього процесу під час освітнього процесу;
- контроль за використанням засобів електронних комунікацій здобувачами освіти під час освітнього процесу;
- інші заходи.

4 Порядок подання та розгляду заяв (повідомлень) про випадки булінгу в Університеті

4.1 Усі здобувачі освіти, педагогічні працівники Університету, батьки та інші учасники освітнього процесу можуть повідомити Ректора про випадки булінгу (цькування), учасниками або свідками якого вони стали, або підозрюють про його вчинення по відношенню до інших осіб за зовнішніми ознаками, або про які отримали достовірну інформацію від інших осіб.

4.2 На Ректора Технічного Університету «МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА» пишеться заява (конфіденційність гарантується) про випадок булінгу (цькування). Повідомлення, отриманні в усній формі, фіксуються в письмовій формі та реєструються відповідно до встановленого порядку внутрішнього діловодства.

4.3 Рішення комісії реєструються в окремому журналі, зберігаються в паперовому вигляді та мають містити оригінали підписів усіх членів комісії, що були присутні на засіданні.

4.4 Особи, які за результатами розслідування є причетними до булінгу, несуть відповідальність за статтею 173⁴⁾ Кодексу України про адміністративні правопорушення.

5 Порядок реагування на випадки булінгу (цькування) у Технічному Університеті «МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА» та застосування заходів виховного впливу

5.1 Цим документом визначається порядок реагування на випадки булінгу (цькування) в закладі освіти суб'єктами реагування, в тому числі при наявності підозри про вчинення булінгу (цькування) стосовно малолітньої або неповнолітньої особи або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу.

5.2 У цьому Порядку терміни вживаються у таких значеннях:

конфлікт - це зіткнення протилежно спрямованих, несумісних одна з одною потреб, інтересів, соціальних установок, планів тощо у свідомості окремої особи, яке виникає в міжособистісних взаємодіях окремих осіб чи груп;

типовими ознаками конфлікту є:

нерегулярність;

баланс (рівність) сил – здатністьожної зі сторін конфлікту впливати на процес конфлікту, відносна рівність фізичних сил, соціально-психологічної адаптованості, комунікаційних навичок, соціального статусу, стану здоров'я, ментального розвитку;

відсутність умислу заподіяння психічної та/або фізичної шкоди, приниження, страху, тривоги, підпорядкування своїм інтересам та/або спричинення соціальної ізоляції;

розкаяння сторін конфлікту;

зусилля сторін конфлікту спрямовані на вирішення конфлікту.

булінг (цькування) – діяння (дії або бездіяльність) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого;

типовими ознаками булінгу (цькування) є:

систематичність (повторюваність) діяння – вчинення насильства у різних формах (фізичного, економічного, психологічного, сексуального,

в тому числі за допомогою засобів електронної комунікації), двічі і більше разів стосовно однієї і тієї ж особи;

наявність сторін – кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності);

умисні дії або бездіяльність кривдника, наслідком яких є заподіяння психічної та/або фізичної шкоди, приниження, страх, тривога, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника, та/або спричинення соціальної ізоляції потерпілого;

дисбаланс (нерівність) сил – різниця у фізичному розвитку кривдника та потерпілого, рівні соціально-психологічної адаптованості, комунікаційних навичок, соціальному статусі, стані здоров'я (наявність інвалідності чи особливих освітніх потреб), ментальному розвитку тощо; відсутність розказання у кривдника.

сторони булінгу (цькування) – це безпосередні учасники випадку – кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності); однією зі сторін випадку булінгу (цькування) обов'язково є малолітня чи неповнолітня особа;

кривдник (булер) – учасник освітнього процесу, в тому числі малолітня чи неповнолітня особа, котра вчиняє булінг (цькування) по відношенню до іншого учасника освітнього процесу;

потерпілий (жертва булінгу) – учасник освітнього процесу, в тому числі малолітня чи неповнолітня особа, стосовно якої було вчинено булінг (цькування), в результаті чого безпосередньо заподіяно фізичну, психологічну, матеріальну шкоду, приниження, страх, тривогу, підпорядкування інтересам кривдника та/або спричинення соціальної ізоляції;

спостерігачі – безпосередні свідки та/або очевидці випадку булінгу (цькування);

наслідок булінгу (цькування) – фізична, психологічна, матеріальна шкода, приниження, страх, тривога, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника та/або соціальна ізоляція потерпілого;

учасники булінгу (цькування) – сторони булінгу (цькування), інші особи, заінтересовані у запобіганні та протидії булінгу (цькування) в закладі освіти, що передбачені спеціальними законами та залучені до освітнього процесу у порядку, що встановлюється закладом освіти;

фізичне насильство – форма насильства, в тому числі при вчиненні булінгу (цькування), що включає штовхання, зачіпання,

підніжки, бійки, стусани, ляпаси, удари та інші дії, які завдають біль і тілесні ушкодження тощо;

психологічне насильство – форма насильства, в тому числі при вчиненні булінгу (цькування), що включає образи, поширення неправдивих чуток, ізоляція, ігнорування, бойкот, відмова від спілкування, погрози, маніпуляції, шантаж тощо;

економічне насильство – форма насильства, в тому числі при вчиненні булінгу (цькування), що включає дрібні крадіжки, пошкодження або знищення особистих речей, вимагання грошей, їжі тощо;

сексуальне насильство – форма насильства, в тому числі при вчиненні булінгу (цькування), що включає образливі жести, висловлювання, прізвиська, жарти, погрози, поширення чуток, обмачування сексуального (інтимного) характеру та/або змісту, сексуальні домагання тощо;

кібербулінг – булінг (цькування), який вчиняється із застосуванням засобів електронних комунікацій (фото, відео і аудіо фіксація).

5.3 Інші терміни вживаються у значенні, наведеному в законах України «Про освіту», «Про соціальні послуги», «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків».

Проявами булінгу (цькування) в закладі освіти, які є підставою для обґрунтованої підозри та реагування, є:

5.3.1 психологічні:

- замкнутість, тривожність, страх або навпаки, демонстрація повної відсутності страху, ризиковані, зухвала поведінка;
- неврівноважена поведінка;
- агресивність, напади люті, схильність до руйнації, нищення, насильства;
- різка зміна звичної для дитини поведінки на контрастну;
- уповільнене мислення, знижена здатність до навчання;
- відлюдкуватість, уникнення однолітків, бажання спілкуватись із значно молодшими дітьми;
- ізоляція, виключення з групи, небажання інших учасників освітнього процесу спілкуватися;
- занижена самооцінка, наявність почуття провини;
- поява швидкої втомлюваності, заниженої спроможності до концентрації уваги;
- демонстрація страху перед появою інших учасників освітнього процесу;

- схильність до пропуску навчальних занять;
- відмова відвідувати заклад освіти з посиланням на погане самопочуття;
- депресивні розлади;
- аутоагресія (самопошкодження);
- суїциdalні нахили та думки;
- інші прояви.

5.3.2 фізичні:

- явні фізичні пошкодження;
- ознаки поганого самопочуття (нудота, головний біль, кволість тощо);
- скарги дитини на біль та/або погане самопочуття;
- намагання приховати травми та обставини їх отримання;
- наявність фото, відео та аудіо матеріалів фізичних знущань;
- інші прояви.

5.3.3 економічні:

- наявні пошкодження або зникнення майна та/або особистих речей;
- скарги на пошкодження чи зникнення особистих речей;
- скарги на вимагання особистих речей, їжі, грошей;
- інші прояви.

5.3.4 сексуальні:

- скарги на образливі жести, висловлювання, прізвиська, жарти, погрози, поширення чуток, обмацування сексуального (інтимного) характеру та/або змісту;
- наявність фото, відео та аудіо матеріалів сексуального (інтимного) характеру та/або змісту;
- приховування статевих ознак через сором'язливість шляхом нашарування великої кількості одягу на тілі або використання одягу, який максимально приховує тіло;
- інші прояви.

5.4 До булінгу (цькування), який вчиняється стосовно неповнолітньої чи малолітньої особи та/або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, слід відносити випадки, які відбуваються безпосередньо в приміщені закладу освіти та на прилеглих територіях (включно з навчальними приміщеннями, приміщеннями для занять спортом, проведення заходів, коридорами, роздягальнями, туалетними та душовими кімнатами, їдалальню тощо) та/або за його межами під час заходів, передбачених освітньою

програмою, планом роботи закладу освіти, та інших освітніх заходів, що організовуються за згодою Ректора, в тому числі дорогою до (із) закладу освіти, із застосуванням засобів електронної комунікації або без нього.

5.5 Суб'єктами реагування на випадки булінгу (цькування) в закладі освіти є:

Ректор та інші працівники закладу освіти;

засновник (засновники) закладу освіти (орган місцевого самоврядування та їх виконавчі органи у сфері освіти, відповідна рада від імені територіальної громади (громад), фізична та/або юридична особа, рішенням та за рахунок майна яких засновано заклад освіти або які в інший спосіб відповідно до законодавства набули прав і обов'язків засновника закладу освіти);

органи місцевого самоврядування та їх виконавчі органи у сфері освіти;

територіальні органи (підрозділи) служб у справах дітей та центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді;

територіальні органи (підрозділи) Національної поліції України.

5.6 Кожен із суб'єктів реагування на випадки булінгу (цькування) в закладах освіти діє в межах повноважень, передбачених законодавством.

5.7 Суб'єкти реагування на випадки булінгу (цькування) у закладі освіти за потреби надають інформацію центральному органу виконавчої влади у сфері освіти і науки про результати здійснення повноважень щодо запобігання та протидії булінгу (цькування), визначених законодавством.

5.8 Діяльність суб'єктів реагування на випадки булінгу (цькування) здійснюється на таких принципах:

- законності;
- відкритості та прозорості;
- дотримання прав і свобод людини;
- поваги та неупередженого ставлення до сторін булінгу (цькування);
- конфіденційності;
- взаємодії та співпраці;
- невідкладного реагування;
- комплексного підходу;
- нетерпимості до булінгу (цькування) та визнання його суспільної небезпеки.

5.9 Орган місцевого самоврядування та їх виконавчі органи у сфері освіти, відповідна рада від імені територіальної громади (громад), фізична та/або юридична особа, рішенням та за рахунок майна яких засновано заклад освіти або які в інший спосіб відповідно до законодавства набули прав і обов'язків засновника закладу освіти:

- здійснюють контроль за виконанням плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладі освіти;
- розглядають скарги про відмову у реагуванні на випадки булінгу (цькування) за заявами здобувачів освіти, їхніх батьків, законних представників, інших осіб та приймають рішення за результатами розгляду таких скарг;
- сприяють створенню безпечного освітнього середовища в закладах освіти та вживають заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг (цькування), стали його свідками або постраждали від булінгу;
- можуть делегувати окремі свої повноваження колегіальному органу управління закладу освіти та/або наглядовій (піклувальній) раді закладу освіти.

5.10 Територіальні органи (підрозділи) служб у справах дітей та центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді разом із членами (представниками) комісії закладу освіти з розгляду випадків булінгу (цькування):

- проводять оцінку потреб малолітнього чи неповнолітнього кривдника та/або потерпілого щодо соціальних послуг, медичної або психологічної допомоги;
- інформують одного з батьків або законного представника про права, соціальні послуги, медичну, соціальну, психологічну, правову допомогу, якими може скористатися малолітній чи неповнолітній кривдник та/або потерпілий.

6 Порядок реагування закладу освіти на випадки булінгу (цькування)

6.1 Підставою для реагування в закладах освіти на випадки булінгу (цькування) є заява або повідомлення про випадок та/або підозру його вчинення стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та/або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, отримана суб'єктами реагування на випадки булінгу (цькування) в закладах освіти. Повідомлення можуть бути в усній та/або письмовій формі, в тому числі із застосуванням засобів електронної комунікації (телефон, соціальні мережі, електронна пошта, електронні месенджери, офіційні веб ресурси та ін.).

6.2 Повідомляти про випадки булінгу (цькування) у Технічному Університеті «МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА» може будь-яка особа, яка стала чи є учасником або стороною булінгу (цькування) або яка підозрює про його вчинення стосовно малолітньої чи неповнолітньої

особи та/або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу або про який отримала достовірну інформацію.

Повідомлення про випадки булінгу (цькування) або підозру про його вчинення можуть подаватися до будь-якого суб'єкта реагування, визначеного у пункті 1 розділу I2 цього Порядку.

6.3 Полнолітні учасники освітнього процесу зобов'язані вжити заходів невідкладного реагування у разі звернення дитини та/або якщо вони стали свідками булінгу (цькування) (оцінити рівень небезпеки життю та здоров'ю сторін булінгу (цькування), негайно втрутитись із метою припинення небезпечного впливу, надати (за потреби) домедичну та психологічну допомогу, викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги для надання екстреної медичної допомоги тощо).

6.4 Ректор та/або керівники структурних підрозділів Університету:

- призначає уповноважену особу, відповідальну за реалізацію норм законодавства у сфері запобігання та протидії булінгу (цькуванню) в закладі освіти з числа своїх заступників;
- у разі отримання заяви або повідомлення про випадок булінгу (цькування) не пізніше однієї доби повідомляє територіальний орган (підрозділ) Національної поліції України про звернення, принаймні одного з батьків або інших законних представників малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу; для невідкладного надання психологічної допомоги (за потреби) інформує територіальний орган (підрозділ) служби у справах дітей та/або центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді; для організації надання медичної допомоги постраждалій особі (за потреби) викликає бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги;
- визначає наказом склад комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) з метою проведення розслідування;
- у випадку тимчасової відсутності уповноваженої особи визначає цим наказом особу зі складу комісії, відповідальну за підготовку матеріалів для засідання (шляхом опитування учасників випадку, з'ясування наявності фото та відеофіксацій, психологічної характеристики сторін тощо);
- інформує особу, яка звернулась із заявою, про подальший порядок її розгляду;
- скликає засідання комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) не пізніше, ніж упродовж трьох робочих днів з дня надходження заяви про випадок або підозру з метою планування та застосування необхідних заходів реагування.

7 Діяльність комісії закладу освіти з розгляду випадків булінгу (цькування)

7.1 Комісія виконує свої обов'язки на постійній основі.

7.2 Склад комісії формується з урахуванням основних завдань комісії. Комісія складається з голови, заступника голови, секретаря та не менше ніж п'яти її членів. До складу комісії входять уповноважена особа та інші особи (педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники, практичний психолог, медичний працівник та інші особи) за рішенням керівника закладу освіти.

До участі в засіданні комісії також можуть бути залучені за згодою сторони булінгу (цькування) (за потреби), батьки або законні представники малолітнього або неповнолітнього кривдника та потерпілого, представники інших суб'єктів реагування на випадки булінгу(цькування) в закладах освіти.

Засідання комісії є правоможним у разі участі в ньому не менш як двох третин її складу.

7.3 Комісія на своїх засіданнях розробляє пропозиції та рекомендації з питань, що належать до її компетенції.

7.4 За підсумками роботи комісії складається протокол.

7.5 За виконання та моніторинг виконання запланованих заходів відновлення та нормалізації психологічного клімату в закладі освіти та визначених рекомендацій для учасників булінгу (цькування) згідно з протоколом засідання комісії відповідає уповноважена особа або особа, яка її замінює у разі відсутності відповідно до наказу про склад комісії.

7.6 До повноважень комісії належать:

- розгляд та аналіз матеріалів за результатами проведеного розслідування щодо з'ясування обставин на підставі заяви (повідомлення) про булінг (цькування);
- визначення сторін булінгу (цькування), можливих причин булінгу (цькування) та необхідних заходів для їх усунення;
- планування заходів стабілізації психологічного клімату у колективі, формування емпатії між сторонами булінгу (цькування) та надання соціальних та психолого-педагогічних послуг сторонам булінгу (цькування), в тому числі із залученням необхідних фахівців із надання правової, соціальної та іншої допомоги тощо;
- формування рекомендацій для педагогічних, науково-педагогічних, наукових працівників закладу освіти щодо доцільних методів навчання та організації роботи з малолітніми чи неповнолітніми сторонами булінгу (цькування) та їхніми батьками або іншими законними представниками;

- формування рекомендацій для батьків або інших законних представників малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування).

8 Порядок застосування заходів виховного впливу в закладі освіти

8.1 Заходи виховного впливу застосовуються для відновлення та нормалізації відносин між учасниками освітнього процесу після випадку булінгу (цькування) з метою створення безпечного та сприятливого для навчання та роботи освітнього середовища.

8.2 Заходи виховного впливу застосовуються у разі прийняття рішення комісією про наявність обставин, що обґрунтують інформацію, зазначену у заяві (повідомленні) про факт булінгу (цькування) в Університеті, по відношенню до кривдника, потерпілого та свідків.

8.3 Заходи виховного впливу мають забезпечити дотримання прав та інтересів сторін булінгу (цькування), необхідне виховання та освіту, соціальну та психолого-педагогічну допомогу.

8.4 Заходи виховного впливу реалізуються педагогічними, науково-педагогічними працівниками Університету із залученням необхідних фахівців із надання правової, психологічної, соціальної та іншої допомоги, в тому числі територіальних органів (підрозділів) служб у справах дітей та центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді тощо.

8.5 Необхідні заходи виховного впливу визначає та планує комісія з розгляду випадків булінгу (цькування) в Університеті.

8.6 Ректор та/або керівники структурних підрозділів Університету вживають необхідних заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг (цькування), стали його свідками або постраждали від булінгу, в тому числі залучення (за потреби) необхідних фахівців із надання правової, психологічної, соціальної та іншої допомоги тощо.

8.7 Ректор та/або керівники структурних підрозділів Університету забезпечують виконання заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу (цькування).

8.8 Практичний психолог та соціальний педагог у межах своїх посадових обов'язків:

- діагностують стан психологічного клімату в колективі, в якому відбувся булінг (цькування);
- за результатами діагностики розробляють план корекційної роботи з кривдником та свідками із залученням батьків або законних представників;

- розробляють та реалізують програму індивідуальної реабілітації для потерпілого;
- розробляють профілактичні заходи для групи, в якій зафіксовано випадок булінгу (цькування); для батьків або інших законних представників;
- здійснюють супровід педагогічних, науково-педагогічних працівників, які забезпечують освітній процес для групи (класу), в якій зафіксовано випадок булінгу (цькування);
- забезпечують надання психологічного супроводу здобувачів освіти, які постраждали від булінгу (цькування), стали його свідками або вчинили булінг (цькування).

8.9 Педагогічні, науково-педагогічні працівники, які забезпечують освітній процес для групи (класу), в якій зафіксовано випадок булінгу (цькування):

- виконують рекомендації комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) в Університеті щодо доцільних методів навчання та організації роботи з неповнолітніми або малолітніми сторонами булінгу (цькування) та їхніми батьками або іншими законними представниками;
- забезпечують інтеграцію антибулінгового компоненту в освітній процес, який визначається правилами поведінки учасників освітнього процесу в закладі освіти, статутом закладу освіти, законодавством;
- виробляють спільно з здобувачами освіти правила взаємодії групи (класу) під час освітнього процесу.